

Súd: Okresný súd Nové Zámky
Spisová značka: 7P/179/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4419206360
Dátum vydania rozhodnutia: 15. 02. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Mária Nagyová
ECLI: ECLI:SK:OSNZ:2021:4419206360.6

Rozhodnutie

Okresný súd Nové Zámky, sudkyňou JUDr. Máriou Nagyovou, vo veci starostlivosti o maloleté dieťa: V. O., nar. XX.XX.XXXX, bytom K., V. XXX/XX, v konaní zastúpené kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Nové Zámky, dieťa rodičov: K. O., nar. XX.XX.XXXX, bytom K., V. XXX/XX a S. O., nar. XX.XX.XXXX, bytom K., V. XXX/XX, toho času K., E. XXXX/X, za účasti Okresnej prokuratúry Nové Zámky, o návrhu otca na zmenu úpravy výkonu rodičovských práv a povinností, takto

rozhodol:

I. Súd maloleté dieťa V. O., nar. XX.XX.XXXX z v e r u j e do osobnej starostlivosti otca od 19.12.2019 a matka je p o v i n n á prispievať na jej výživu sumou 30 eur mesačne, vždy do 15-teho dňa v mesiaci vopred k rukám otca, počnúc právoplatnosťou rozsudku, čím sa zmeňuje rozsudok Okresného súdu Nové Zámky, č. k. 11P/373/2017-85 zo dňa 16.04.2019, ktorý nadobudol právoplatnosť 26.04.2019 v časti zverenia maloletého dieťaťa a v časti výživného.

II. Súd u r č u j e nad výchovou maloletého dieťaťa V. O., nar. XX.XX.XXXX dohľad vykonávaný za súčinnosti orgánu sociálnoprávnej ochrany detí Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Nové Zámky po dobu 6 mesiacov od právoplatnosti rozsudku.

III. Žiaden z účastníkov n e m á nárok na náhradu trov konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Navrhovateľ - otec mal. dieťaťa sa návrhom doručeným súdu dňa 18.12.2019 domáhal zverenia mal. dieťaťa do jeho osobnej starostlivosti. Návrh odôvodňoval tým, že mal. dieťa, ako aj ostatní súrodenci boli zverení do osobnej starostlivosti matke rozsudkom Okresného súdu Nové Zámky, č. k. 11P/373/2017-85 zo dňa 16.04.2019. Matka po rozvoде s mal. deťmi žila a naďalej žije v spoločnej domácnosti s partnerom S. S., nar. XX.XX.XXXX. Rodičia mal. dieťaťa sa dohodli, že vzhľadom na prebiehajúce trestné konanie voči S. S. vo veci zločinu sexuálneho zneužívania mal. dieťaťa, že otec prevezme mal. dieťa do svojej osobnej starostlivosti. Otec má vytvorené vhodné podmienky na zabezpečovanie osobnej starostlivosti o dieťa a je ochotný mal. dieťaťu poskytovať osobnú starostlivosť v rámci svojich možností a schopností. Spolu s návrhom vo veci samej otec mal. dieťaťa doručil otec súdu i návrh na nariadenie neodkladného opatrenia, ktorým sa domáhal odovzdania mal. dieťaťa do jeho osobnej starostlivosti.

1.1 Uznesením č. k. 7P/179/2019-9 zo dňa 19.12.2019, ktoré nadobudlo právoplatnosť 13.01.2020, súd nariadil neodkladné opatrenie, v zmysle ktorého bola matka mal. dieťaťa povinná odovzdať mal. dieťa do osobnej starostlivosti otca s tým, že neodkladné opatrenie bude trvať do právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej.

2. Súd pojednával v neprítomnosti rodičov podľa § 31 CMP, ktorí mali doručenie predvolania riadne vykázané dňa 21.01.2021, svoju neúčast' na pojednávaní neospravedlnili ani nežiadali pojednávanie odročit'.

3. Súd vykonal dokazovanie výsluchom účastníkov, oboznámením listinných dôkazov, a zistil tento skutkový a právny stav:

3.1 Mal. dieťa V. O., nar. XX.XX.XXXX je evidované v Knihe narodení Matričného úradu Nové Zámky, vo zväzku 44, ročník 2008, na strane 93, pod por. č. 98. Otcom mal. dieťaťa je K. O., nar. XX.XX.XXXX a matkou S. O., nar. XX.XX.XXXX.

3.2 Obec Palárikovo oznámila súdu, že otec mal. dieťaťa je rozvedený, v obci nevlastní žiadny nehnuteľný majetok. So svojou bývalou manželkou S. O. má 6 detí, ktoré sú zverené do výchovy matky. Otec v súčasnosti pracuje na Obecnom úrade v Palárikove na dobu určitú od 01.11.2019 do 31.12.2020 cez projekty Úradu práce. Zo strany obecného úradu nie sú na neho zistené žiadne nedostatky.

3.2.1 Obec Palárikovo potvrdila, že čistý mesačný príjem otca za obdobie od 09/2019 do 08/2020 bol vo výške 495,37 eur.

3.3 Z lustrácie v sociálnej poisťovni na matku mal. dieťaťa mal súd preukázané, že za obdobie posledných 2 rokov od 15.02.2019 do 15.02.2021 matka mal. dieťaťa bola väčšinou zamestnaná na dohodu o pracovnej činnosti s minimálnym vymeriavacím základom s tým, že od 10.02.2020 do 30.09.2020 jej priemerný vymeriavací základ predstavoval sumu 630 eur za 5 mesiacov s tým, že za 3 mesiace mala vymeriavací základ 0. Následne opätovne pracovala u rôznych zamestnávateľov v trvaní jedného až dvoch mesiacov s minimálnym vymeriavacím základom. V období od 25.11.2020 do 16.01.2021 bola evidovaná ako zamestnanec s vymeriavacím základom v priemere vo výške 969 eur.

3.4 Okresné riaditeľstvo PZ v Nových Zámkoch dňa 29.01.2020 podalo návrh na podanie obžaloby na S. S., nar. XX.XX.XXXX, bytom K., E. XXXX/X, pretože od presne nezisteného dňa a času, pravdepodobne od mesiaca december roku 2018 až do dňa 16.07.2019 sexuálne zneužil mal. dieťa tak, že ho opakovane obchytkával na prsiach, na intímnych častiach jeho nahého tela a žiadal od neho, aby si jeho pohlavný úd dalo do úst, čo však odmietlo, opakovane s ním vykonával súlož, čím dieťaťu nespôsobil žiadne zranenia a z lekárskej správy detského gynekológa vyplýva, že dieťa má porušenú panenskú blanu staršieho dáta bez známok násillia, hoci mal vedomosť o tom, že dieťa nedovŕšilo 15. rok svojho veku, čím spáchal zločin sexuálneho zneužívania.

3.4.1 Konanie je vedené na tunajšom súde pod sp. zn. 4T/14/2020 a vo veci je vytyčené pojednávanie na termín 31.03.2021.

3.5 ÚPSVaR Nové Zámky predložil súdu správu o prešetrení pomerov zo dňa 18.09.2020, z ktorej mal súd preukázané, že o šetrenie pomerov na adrese bydliska otca sa viackrát pokúšal kolízny opatrovník, avšak bezvýsledne, pretože sa na adrese buď nikto nezdržoval alebo mal. dieťa malo zakázané vpustiť niekoho do domu. Vzhľadom na uvedené skutočnosti bola kontaktovaná matka mal. dieťaťa, ktorá sa dostavila na oddelenie sociálnoprávnej ochrany detí spolu s mal. dieťaťom za účelom vykonania pohovoru. Dieťa uviedlo, že v súčasnej dobe je u otca a spokojné. V spoločnej domácnosti s nimi žije aj strýko Q. X.. Otec pracuje na Obecnom úrade Palárikovo. U otca má sama izbu. Dieťa uviedlo, že matka im nakupuje, otec varí a ono mu pomáha pri varení, praní a upratovaní. Dieťa je s matkou v každodennom kontakte. Matka uviedla, že by bola najradšej, keby bolo dieťa u nej, ak by už bolo ukončené trestné konanie. Ďalšie šetrenie u otca bolo vykonané dňa 27.08.2020 a strýko maloletej umožnil vstup do domovej nehnuteľnosti. Jedná sa o starší rodinný dom, ktorý pozostáva zo štyroch izieb a kuchyne. Jedna izba je vyčlenená pre potreby pána X.. Druhú izbu užíva otec a tretia izba je vyčlenená pre potreby mal. dieťaťa. Izby sú zariadené starším, klasickým nábytkom. Hygiena rodinného prostredia v čase šetrenia bola na nízkej úrovni, rovnako aj okolie domu bolo zanedbané. Dieťa uviedlo opakovane, že je u otca spokojné a že sa mu tam páči. Orgán SPODaSK vykonáva vzhľadom na prebiehajúce trestné konanie voči partnerovi matky mal. dieťaťa opatrenia v rodine otca prostredníctvom referátu poradensko-psychologických služieb s cieľom poskytovania pomoci mal. dieťaťu formou krízovej intervencie za účelom zvládnutia krízy. Vykonávanie opatrení je zamerané aj na poskytovanie podpory s cieľom zachovania a sfunkčnenia rodiny matky ako aj rodiny otca, v ktorej sa dieťa nachádza.

3.6 Spojená škola, F. Rákocziho 5, Nové Zámky v správe zo dňa 21.10.2020 oznámila súdu, že mal. dieťa je žiakom 6. ročníka Spojenej školy, Nové Zámky, Rákocziho 5 elokované triedy v Palárikove v šk. roku 2020/2021. Od začiatku septembra do 20. Októbra 2020 dieťa vymeškalo 20 vyučovacích hodín,

ktoré malo riadne ospravedlnené. Dieťa chodí do školy včas, väčšinou v sprievode niektorého z rodičov a navštevuje ŠKD. Školu opúšťa na žiadosť rodičov iba v sprievode otca alebo matky. Rado sa hrá na dospelú, čo sa prejaví vo výstrednejšom oblečení alebo na maľovaní. Počas vyučovacích hodín sa správa veľmi náladovo. Pozitívne naladenie sa rýchlo zmení na odmietanie práce. Keď príde do konfliktu so spolužiakom alebo učiteľom používa veľmi vulgárny slovník a gestá. Naopak, keď je dobre naladené je veľmi šikovné a snaživé. Číta pomerne plynule, ale slovná zásoba je malá, čo sa prejavuje v slabom porozumení čítaných textom, chápaní súvislostí, osvojovaní si učiva vlastivedy, učivo matematiky zvláda. Dieťa vyžaduje individuálny prístup a veľmi konkrétne vysvetlenie zadania úloh. Pochvala naň pôsobí motivačne. Práce vyžadujúce jemnú motoriku sú menej úhľadné. Zapája sa do udržiavania poriadku v triede, má snahu dohliadať a pomáhať v ŠKD mladším žiakom. Spolupráca s oboma rodičmi je na dobrej úrovni.

3.7 Referát poradensko-psychologických služieb v správe zo dňa 22.10.2020 mal súd preukázané, že otec mal. dieťaťa verbalizoval spokojnosť s pobytom dieťaťa v jeho domácnosti s tým, že nemá s ním žiadne problémy výchovného alebo iného charakteru. Otec sa zúčastnil len jednej konzultácie. S mal. dieťaťom boli realizované konzultácie dňa 20.05.2020, 09.06.2020, 14.07.2020 a 24.08.2020. U dieťaťa neprebehla úspešne motivačná fáza poradenského procesu. Komunikácia bola strohá, komunikovalo minimálne, aj to len o neohrozujúcich témach. Množstvo základných aktivít a tém bolo ukončených predčasne z dôvodu nespolupráce dieťaťa. Ohľadne témy jeho zverenia otcovi verbalizovalo spokojnosť s aktuálnym stavom. Uviedlo, že u otca je mu dobre, vychádza s ním, pomáha mu s domácimi prácami. Počas procesu spolupráce dieťa neverbalizovalo žiadne negatívne prežívané problémy. Spolupráca s referátom bola prerušená.

3.8 Z pripojeného spisu tunajšieho súdu pod sp. zn. 11P/373/2017 mal súd preukázané, že navrhovateľka sa návrhom zo dňa 11.12.2017 domáhala rozvodu manželstva, pretože s manželom nežila v spoločnej domácnosti a 09.12.2016 sa jej narodilo maloleté dieťa s partnerom S. S.. Rozsudkom č. k. 11P/373/2017-85 zo dňa 14.04.2019, ktorý nadobudol právoplatnosť 26.04.2019 súd manželstvo účastníkov rozviedol a schválil dohodu rodičov, v zmysle ktorej sa mal. deti: O. O., nar. XX.XX.XXXX, K. O., nar. XX.XX.XXXX, K. O., nar. XX.XX.XXXX, V. O., nar. XX.XX.XXXX, S. M. O., nar. XX.XX.XXXX, O. O., nar. XX.XX.XXXX zverujú na čas po rozvode manželstva do osobnej starostlivosti matke od právoplatnosti rozsudku a otec je povinný prispievať na ich výživu na každé dieťa vo výške 30 eur mesačne od právoplatnosti výroku o rozvode manželstva vždy do 20. Dňa toho ktorého mesiaca do rúk matky. Zastupovať maloleté deti, spravovať ich majetok budú obaja rodičia.

4. Otec mal. dieťaťa vo svojej výpovedi uviedol, že na jar v roku 2019 prišla za ním dcéra s plačom a povedala mu, že partner jeho bývalej manželky ju sexuálne obťažoval a nepovedala mu, že s ním mala aj pomer. Od toho obdobia býva u neho. S matkou dieťaťa o tom hovorili a súhlasila s tým, aby dieťa zostalo u neho, kým sa to nevyrieši. Býva v rodičovskej nehnuteľnosti spolu so svojim bratom s tým, že nie je ukončené dedičské konanie po rodičoch. Pracuje v pozícii robotník, má ukončené základné vzdelanie. Výplata mu chodí na účet, ku ktorému má kartu bývalá manželka a v podstate platí všetky náklady na bývanie a zabezpečuje potreby pre domácnosť a mal. dieťa. Keď potrebuje peniaze, bývalá manželka mu prinesie. Má kľúče od domu, zásobuje domácnosť. On vie variť, prať a postarať sa o mal. dieťa. Robí mu raňajky, do školy ho odprevádza brat, ktorý je nezamestnaný. Jeho pracovný čas je do 15.00 hod., potom ide pre dieťa, spolu sa učia, varia a potom môže chodiť dieťa von. Nepoprel, že raz sa stalo, že dieťa odišlo von, povedalo mu, že ide ku kamarátke a keď mu volal, povedalo, že je pri barine, čo nebola pravda, ale bolo s jeho bratom v Nových Zámkoch, o čom ho brat neinformoval. Dieťa navštevuje svoju matku bez problémov v čase, keď je matka doma. Stalo sa, že bol tam i jej partner. Mal. dieťa navštevujú i ostatní súrodenci u neho. Svoju izbu a izbu dieťaťa zamkyna, pretože býva s nimi i jeho brat, aby sa niečo nestratilo. Dieťa vychádza s jeho bratom ako tak, nabádalo ho, aby si našiel prácu. Momentálne ho dieťa telefonicky informuje, kde je, chodí si to overiť, keď ho dieťa klame, zavolá matke, ona si to s ňou vyrieši. Stalo sa to iba raz. Je v kontakte s učiteľkou v škole, pani E., keď mu zavolá, všetko zabezpečí. Náklady na bývanie hradí on a pozostávajú zo zálohových platieb elektrina 68 eur, voda 20 eur, jednorazové výdavky daň z nehnuteľnosti. Živí i svojho brata. Alkoholické nápoje požíva len cez víkend, dá si pivo a dva poháriky a v nedeľu už nepije, aby nenafúkal.

5. Kolízny opatrovník mal. dieťaťa uviedol, že vzhľadom na vznesené obvinenie a trestné konanie vo vzťahu k mal. dieťaťu SPOD a SK vykonáva starostlivosť o mal. dieťa pri vysokej miere ohrozenia cestou RPPS. S poukazom na nízku mieru ohrozenia vo vzťahu k ostatným mal. deťom rodičov je vykonávaná

spolupráca cestou CDR Dedina Mládeže. Z poslednej správy z decembra 2020, ktoré sú doručované ÚPSVaR štvrťročne vyplýva, že matka mal. dieťaťa je zamestnaná v Amazone ako SBS a pracuje na zmeny. V noci deti prespávajú u otca, väčšinou dievčatá, ale aj chlapci. Matka uviedla, že uvažuje o zmene bydliska s mal. deťmi vzhľadom na situáciu, že momentálne býva s deťmi v nehnuteľnosti jej priateľa, voči ktorému bolo vznesené obvinenie a je vedené trestné konanie pod sp. zn. 4T/14/2020. Nehnuteľnosť je vo vlastníctve sestry jej priateľa, z ktorej by sa mali vystaňovať. Zatiaľ sa jej nepodarilo nájsť iné bývanie a zvažuje do obdobia vyriešenia tejto otázky, bývať i u otca mal. detí. Matka mal. detí je nápomocná v starostlivosti o mal. dieťa, o ktorom sa rozhoduje v tomto konaní, ako aj voči ostatným mal. deťom. Kolízny opatrovník mal. dieťaťa v záverečnej reči uviedol, že vzhľadom na vykonané dokazovanie, predložené listinné dôkazy a preukázanú situáciu, že do rozhodovania súdu nebolo rozhodnuté v trestnej veci navrhuje mal. dieťa zveriť do osobnej starostlivosti otca, kde dieťa vyrastá a je mu poskytovaná starostlivosť v zmysle nariadeného neodkladného opatrenia. Je nepochybné, že matka je nápomocná pri starostlivosti a preto navrhuje určiť minimálne výživné vo výške 30 eur mesačne, vzhľadom na počet detí, ktoré má matka s tým, že má ďalšie mal. dieťa i s terajším partnerom. Zároveň navrhol uložiť výchovné opatrenie, v zmysle ktorého bude vykonávaný dohľad nad výchovou mal. dieťaťa za súčinnosti orgánu sociálno-právnej ochrany detí po dobu 6 mesiacov od právoplatnosti rozsudku.

6. Zástupkyňa Okresnej prokuratúry Nové Zámky v záverečnej reči uviedla, že súhlasí so záverečnou rečou kolízneho opatrovníka a vychádza z doterajšej situácie, z ktorej je preukázané, že mal. dieťa je v starostlivosti otca od 19.12.2019 a do rozhodovania súdu neboli zistené žiadne negatívne poznatky. Starostlivosť o mal. dieťa je poskytovaná v súčinnosti s matkou. Matka si zatiaľ nebola schopná vyriešiť svoje pomery tak, aby mohla zabezpečovať osobnú starostlivosť o mal. dieťa, ktoré bolo vyňaté z jej starostlivosti preto, že dieťa vystupuje v trestnom konaní ako poškodená osoba vo veci sexuálne motivovaného trestného činu druhom matky, o ktorej doposiaľ rozhodnuté nebolo. Výživné žiada určiť v minimálnej výške s dôrazom na to, že matka má vyživovaciu povinnosť voči ďalším 6 mal. deťom. Súhlasí i s výchovným opatrením tak, aby bol zabezpečený dohľad nad starostlivosťou o mal. dieťa. Navrhla zohľadniť v konaní i postoj matky, ktorá sa už dvakrát na pojednávaní bez ospravedlnenia nedostavila.

7. Podľa § 36 ods. 1 Zákona o rodine, rodičia maloletého dieťaťa, ktorí spolu nežijú, môžu sa kedykoľvek dohodnúť o úprave výkonu ich rodičovských práv a povinností. Ak sa nedohodnú, súd môže aj bez návrhu upraviť výkon ich rodičovských práv a povinností, najmä určí, ktorému z rodičov zverí maloleté dieťa do osobnej starostlivosti. Ustanovenia § 24, § 25 a 26 sa použijú primerane.

8. Podľa § 26 Zákona o rodine, ak sa zmenia pomery, súd môže aj bez návrhu zmeniť rozhodnutie o výkone rodičovských práv a povinností alebo dohodu o výkone rodičovských práv a povinností.

9. Podľa § 62 odsek 1 Zákona o rodine, plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné sami sa živiť.

10. Podľa § 62 odsek 2 Zákona o rodine, obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov.

11. Podľa § 62 ods. 3 Zákona o rodine každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30% zo sumy životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona.

12. Podľa § 62 odsek 4 Zákona o rodine, pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť.

13. Podľa § 62 odsek 5 Zákona o rodine, výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča, súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnuté vynaložiť.

14. Podľa § 65 ods. 1 Zákona o rodine, ak rodičia maloletého dieťaťa spolu nežijú, súd upraví rozsah ich vyživovacej povinnosti alebo schváli ich dohodu o výške výživného.

15. Podľa § 75 ods. 1 Zákona o rodine, pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

16. Podľa § 76 ods. 1 Zákona o rodine, výživné sa platí v pravidelných opakujúcich sa sumách, ktoré sú zročné vždy na mesiac dopredu.

17. Podľa § 77 ods. 1 Zákona o rodine, právo na výživné sa nepremlčuje. Možno ho však priznať len odo dňa začatia súdneho konania. Výživné pre maloleté dieťa možno priznať najdlhšie na dobu troch rokov spätne odo dňa začatia konania, ak sú na to dôvody hodné osobitného zreteľa.

18. Podľa § 78 ods. 1 Zákona o rodine, dohody a súdne rozhodnutia o výživnom možno zmeniť, ak sa zmenia pomery. Okrem výživného pre maloleté dieťa je zmena alebo zrušenie výživného možné len na návrh.

19. Podľa § 78 ods. 3 Zákona o rodine, pri zmene pomerov sa vždy prihliadne na vývoj životných nákladov.

20. Dieťa má zo zákona právo na výživu, ide o jeho zákonný nárok. Vyživovacia povinnosť rodičov voči deťom predstavuje základný pilier celého systému zákonnej povinnosti poskytovať výživu. Cieľom tejto právnej úpravy je zabezpečiť výživu ekonomicky najslabšej skupine osôb spoločnosti - deťom. Právo dieťaťa na výživu voči rodičom vzniká jednoznačne najneskôr narodením. Plnenie vyživovacej povinnosti rodičov voči deťom je obmedzené na obdobie, kým dieťa nie je schopné samo sa živiť. Kedy nastane takýto právny stav závisí od okolností konkrétneho prípadu pričom medzi rozhodujúce faktory na strane dieťaťa patrí jeho vek, zdravotný stav, štúdium, schopnosť zamestnať sa, schopnosť vykonávať prácu, odôvodnené záujmy a potreby, majetkové potreby a podobne. Súhrnne možno konštatovať, že dieťa je schopné samo sa živiť vtedy, ak je schopné samostatne uspokojovať svoje potreby. Povinnosť rodičov vyživovať svoje deti existuje ako podporný prostriedok výživy po celú dobu života subjektov tohto právneho vzťahu. Vyživovacia povinnosť rodičov k deťom vyplýva priamo zo zákona a nie až na základe rozhodnutia súdu. Povinnosť prispievať na výživu svojich detí je zákonnou povinnosťou obidvoch rodičov. Každý z rodičov bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené, neploleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona. Vyživovacia povinnosť rodičov k deťom zásadne trvá po celú dobu prípravy dieťaťa na budúce povolanie pokiaľ je táto doba spoločensky odôvodnená. Tak je tomu vtedy, keď sa dieťa pripravuje na svoje budúce povolanie a pokračuje vo vysokoškolskom štúdiu, ktoré nadväzuje na štúdium stredoškolské. Pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti sa vychádza z kritéria schopností, možností a majetkových pomerov rodičov s prihliadnutím na odôvodnené potreby oprávneného dieťaťa. Výživou dieťaťa na ktoré obidvaja rodičia prispievajú sa rozumie zaobstarávanie, resp. uspokojovanie všetkých životných potrieb pre všestranný telesný a duševný vývoj dieťaťa. Potreby dieťaťa sú odstupňované jeho vekom, telesnou a duševnou vyspelosťou, zdravotným stavom a spôsobom prípravy na budúce povolanie. Pri rozhodovaní o zmene výživného musí súd posúdiť komplexne všetky zmeny pomerov účastníkov, ku ktorým došlo do predchádzajúcej úpravy a musí tiež prihliadnuť na vývoj životných nákladov za celé obdobie, ktoré uplynulo od vydania posledného rozhodnutia o výživnom, tzv. valorizačnú klauzulu zakotvenú v ust. § 78 ods. 3 Zákona o rodine. Odôvodnené potreby dieťaťa sú závislé predovšetkým od jeho veku, zdravotného stavu, fyzickej a duševnej vyspelosti, spôsobu a obsahu jeho prípravy na budúce povolanie, od hodnoty jeho majetku, prípadne výšky vlastných príjmov dieťaťa a sú bezprostredne ovplyvňované schopnosťami, možnosťami a majetkovými pomermi rodičov. Ak sú tieto obmedzené sú odôvodnenými len bežné potreby dieťaťa, ktoré nepresahujú obvyklú základnú mieru všetkých potrieb nevyhnutných pre život kultúrneho človeka. Pre určenie výšky výživného pre dieťa sú teda rozhodujúce reálne zárobkové možnosti, schopnosti a majetkové pomery každého z rodičov, ktoré sú dané nie len ich subjektívnymi vlastnosťami, ale aj okolnosťami objektívneho charakteru.

21. Podľa § 37 ods. 2 písm. b) Zákona o rodine, ak je to potrebné v záujme maloletého dieťaťa, súd môže rozhodnúť o uložení výchovného opatrenia a určí nad výchovou maloletého dieťaťa dohľad, dohľad

vykonáva najmä za súčinnosti orgánu sociálnoprávnej ochrany detí obce, školy, neštátnych subjektov a zariadenia, v ktorom je maloleté dieťa umiestnené.

22. Dohľad nad výchovou maloletého nemusí byť nariaďovaný len z dôvodov závažného správania na strane dieťaťa, ale môže spočívať aj v správaní rodičov zodpovedných za výchovu dieťaťa. Dôvody pre toto opatrenie spočívajú tak v správaní maloletého, ako aj zanedbaní výchovy zo strany rodičov za predpokladu, že nápravu možno dosiahnuť vhodným usmernením v doterajšom výchovnom prostredí. Dôvody pre použitie tohto opatrenia sú i v predčasnom sexuálnom živote. Vyslovením dohľadu nad maloletým vzniká súdu povinnosť sledovať výchovný proces maloletého. Realizáciu tohto opatrenia vykonávajú súdy zväčša tak, že požiadajú príslušný orgán o podanie správy.

23. Vykonaným dokazovaním dospel súd k záveru, že v čase rozhodovania súdu bolo potrebné návrhu na zmenu výkonu rodičovských práv a povinností vyhovieť. Súd mal jednoznačne preukázané, že starostlivosť o mal. dieťa od 19.12.2019 zabezpečuje otec a dieťa s ním býva v spoločnej domácnosti i s poukazom na nariadené neodkladné opatrenie, ktorým boli upravené pomery medzi účastníkmi. Voči partnerovi matky bolo vznesené obvinenie a prebieha na Okresnom súde Nové Zámky trestné konanie pod sp. zn. 4T/14/2020, ktoré doposiaľ skončené nebolo a partner matky je obvinený zo zločinu sexuálneho zneužívania. Mal. dieťa sa vyjadrilo, že je u otca spokojné, je mu tam dobre, otcovi pomáha s upratovaním a varením. Zo správy Spojenej školy, ktorú mal. dieťa navštevuje, mal súd preukázané, že dieťa chodí na vyučovanie pripravené, čisto oblečené, sprevádzané rodičmi, ktorí sa zaujímajú o jeho študijné výsledky a potreby. Otec mal. dieťaťa spolu s dieťaťom obýva nehnuteľnosť, ktorá patrila jeho rodičom spolu s bratom a nie je vlastnícky vysporiadaná. Dieťa má v nehnuteľnosti samostatnú izbu. Na základe týchto skutočností súd dospel k záveru, že v čase rozhodovania súdu je potrebné mal. dieťa zveriť do osobnej starostlivosti otca tak, aby bolo dieťa vyňaté z negatívneho prostredia minimálne do skončenia trestného konania. V neposlednom rade súd poukazuje na to, že sama matka uviedla, že si musí vyriešiť bytovú otázku, keďže nemôže zostať s deťmi spolu s partnerom v nehnuteľnosti, ktorá patrí jeho sestre. I ostatné deti v čase neprítomnosti matky z dôvodu plnenia si pracovných povinností a práce na zmeny boli u otca. Z týchto dôvodov súd mal. dieťa sledujúc jeho najlepší záujem zveril do osobnej starostlivosti otca. Súd mal preukázané, že došlo k zmene pomerov od posledného rozhodovania súdu vzhľadom na skutočnosti, ktoré sa odohrali v rodine matky a jej partnera vo vzťahu k mal. dieťaťu. Súd zároveň určil nad výchovou mal. dieťa dohľad, ktorý bude vykonávaný za súčinnosti orgánu sociálnoprávnej ochrany detí, Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Nové Zámky po dobu 6 mesiacov od právoplatnosti rozsudku. Je pravdou, že matka s návrhom nesúhlasila a uvádzala, že by bola radšej, keby zostalo dieťa u nej podľa výsledku trestného konania, avšak v trestnej veci doposiaľ rozhodnuté nebolo a pojednávanie je vytýčené na termín 31.03.2021. Matka dieťaťa do rozhodnutia súdu nevyvinula žiadnu iniciatívu na zmenu pomerov na jej strane tak, aby bolo možné s jej vyjadrením súhlasiť a návrh zamietnuť. Súd zohľadnil i skutočnosti uvádzané kolíznym opatrovníkom s dôrazom na správu z decembra 2020, z ktorej vyplýva, že matke sa nepodarilo nájsť iné bývanie a zvažuje do vyriešenia bytovej otázky bývať u otca mal. detí. Matka sa na dve pojednávania nedostavila bez ospravedlnenia, aj tento jej postoj súd vyhodnotil ako negatívny. Súd zaviazal matku na platenie výživného vo výške 30 eur vzhľadom na to, že matka má vyživovaciu povinnosť voči ďalším 6 mal. deťom. Súd neurčil zročné výživné od 19.12.2019 do 28.02.2021 pretože mal preukázané, že v podstate matka bola otcovi dieťaťa nápomocná, zabezpečovala i nákupy do domácnosti a v podstate týmto spôsobom si plnila i vyživovaciu povinnosť, čo otec nepoprel.

24. O trovách konania súd rozhodol podľa § 52 CMP tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

Poučenie:

Proti rozsudku je prípustné odvolanie v lehote 15 dní od doručenia rozsudku na súde, proti ktorého rozsudku smeruje.

Odvolanie môže podať účastník, v ktorého neprospech bolo rozhodnutie vydané.

Odvolanie len proti odôvodneniu rozhodnutia nie je prípustné.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci. Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní. V odvolacom konaní možno uvádzať nové skutkové tvrdenia a predkladať nové dôkazné návrhy.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného predpisu.

Rozsudky o výživnom sú vykonateľné doručením (§44CMP).